

**OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU EUROPSKE
KOMISIJE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
U SVEZI SUDJELOVANJA REPUBLIKE HRVATSKE U PROGRAMIMA POMOĆI
EUROPSKE
ZAJEDNICE**

Komisija Europskih zajednica, u daljnjem tekstu »KOMISIJA«, djelujući za i u ime Europske zajednice, u daljnjem tekstu »ZAJEDNICA«

s jedne strane, i

Vlada Republike Hrvatske, djelujući za i u ime Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu Republika Hrvatska,

s druge strane,

zajednički nazvane »ugovorne stranke«

Uzimajući u obzir da Republika Hrvatska ispunjava uvjete za primanje pomoći iz programa pomoći Zajednice PHARE (Uredba Vijeća (EZ) br. 3906/89 od 18. prosinca 1989. uz posljednje izmjene i dopune Uredbom br. 463/96), OBNOVA (Uredba Vijeća (EZ) br. 1628/96 od 25. srpnja 1996. uz posljednje izmjene i dopune Uredbom Vijeća (EZ) br. 2454/99 od 15. studenog 1999.) i CARDS (Uredba Vijeća (EZ) br. 2666/2000 od 5. prosinca 2000.)

Uzimajući u obzir da je umjesno odrediti tehnički, pravni i administrativni okvir u kojemu će se provoditi MJERE financirane u Republici Hrvatskoj na temelju programa pomoći Zajednice

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

U cilju promicanja suradnje između ugovornih stranaka, kao potpora procesu gospodarske i socijalne reforme i razvoja u Republici Hrvatskoj, ugovorne stranke sporazumjele su se provesti MJERE na financijskom i tehničkom polju te drugim oblicima suradnje, kao što je navedeno u navedenim uredbama, koje će se financirati i provesti unutar tehničkoga, pravnoga i administrativnog okvira određenog ovim Sporazumom. Pojediniosti svake MJERE (ili niza MJERA) navest će se u Sporazumu koji će ugovorne stranke sklopiti (u daljnjem tekstu »Sporazum o financiranju«), model kojega je u DODATKU C.

Republika Hrvatska poduzima sve potrebne korake kako bi osigurala pravilno izvršavanje svih MJERA.

Članak 2.

Svaka MJERA koja se financira u okviru ovog Sporazuma provodit će se u skladu s Općim uvjetima sadržanim u Dodatku A ovog Sporazuma, koji se smatra sastavnim dijelom svakog Sporazuma o financiranju. Sporazumom o financiranju mogu se mijenjati ili dopunjavati Opći uvjeti ukoliko je to potrebno za provedbu dotične MJERE.

Članak 3.

Za sva pitanja koja se odnose na MJERE financirane u okviru ovog Sporazuma, KOMISIJU u Republici Hrvatskoj zastupa Delegacija u Zagrebu, koja će u ime KOMISIJE osigurati izvršavanje MJERE u skladu s dobrom financijskom i tehničkom praksom.

Članak 3.

Za sva pitanja koja se odnose na MJERE financirane u okviru ovog Sporazuma, KOMISIJU u Republici Hrvatskoj zastupa Delegacija u Zagrebu, koja će u ime KOMISIJE osigurati izvršavanje MJERE u skladu s dobrom financijskom i tehničkom praksom.

Članak 4.

Ako se ugovorne stranke tako dogovore, KOMISIJA može prenijeti sve ili dio odgovornosti za provedbu MJERE na treću stranu.

U tom će se slučaju uvjeti prenošenja odgovornosti navesti u sporazumu koji se mora sklopiti između KOMISIJE i treće strane i koji podliježe suglasnosti Vlade Republike Hrvatske.

Članak 5.

Svi sporovi koji se odnose na ovaj Sporazum, a koji se ne mogu riješiti konzultacijama, rješavaju se postupkom arbitraže sadržanim u Dodatku B.

Članak 6.

Ovaj je Sporazum sastavljen na engleskom jeziku u dva izvorna primjerka.

Članak 7.

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada se ugovorne stranke međusobno izvijeste o njegovu prihvaćanju u skladu s unutarnjim zakonodavstvom ili postupcima svake stranke. Sporazum ostaje na snazi neodređeno vrijeme, osim ako ga jedna stranka nakon pisane obavijesti drugoj stranci ne raskine.

Nakon prestanka ovog Sporazuma svaka MJERA koja je u tijeku provedbe dovršit će se u skladu s uvjetima Sporazuma o financiranju koji se na nju odnosi i Općim uvjetima sadržanim u ovom Sporazumu.

Članak 8.

Odredbe ovog Sporazuma primjenjuju se i na tehničku suradnju i druge poslove dogovorene između ugovornih stranaka, a koji po svojoj prirodi nisu pokriveni posebnim sporazumom koji se financira iz sredstava programa pomoći PHARE, OBNOVA ili CARDS na zahtjev Vlade Republike Hrvatske.

Dodaci se smatraju sastavnim dijelom ovog Sporazuma.

Sastavljeno u Bruxellesu   Sastavljeno u Zagrebu
dana

ZA KOMISIJU

ZA VLADU

Republike Hrvatske

DODATAK A
OPĆI UVJETI SPORAZUMA O
FINANCIRANJU

U ovim Općim uvjetima izraz »PRIMATELJ« odnosi se na Vladu Republike Hrvatske

Glava I.

FINANCIRANJE PROJEKATA

Članak 1.

OBVEZA ZAJEDNICE

Obvezom Zajednice, u daljnjem tekstu »potporom EZ-a«, iznos koji je naveden u Sporazumu o financiranju utvrđuju se granice unutar kojih se obveza i obavljanje isplata izvršava na temelju valjano odobrenih ugovora i procjena.

Sve troškove preko i iznad iznosa potpore EZ-a snosi PRIMATELJ.

Članak 2.

RASPOLOŽIVOST NOVČANE POTPORE EZ-a

Kada provedba MJERE ovisi o financijskim obvezama iz vlastitih resursa PRIMATELJA ili o nekim drugim izvorima sredstava, potpora EZ-a postaje raspoloživa u trenutku kada financijski resursi PRIMATELJA i/ili neki drugi izvor sredstava, navedeni u Sporazumu o financiranju, postanu raspoloživi.

Članak 3.

ISPLATA

Ugovori zadovoljavaju uvjete isplate iz ovog sporazuma o financiranju samo ako su sklopjeni prije isteka roka Sporazuma o financiranju. Isplate za takve ugovore mogu se izvršavati tijekom najviše 12 mjeseci nakon isteka Sporazuma o financiranju. Svako izvanredno produženje toga roka, koje PRIMATELJ mora valjano opravdati i zatražiti, mora odobriti Komisija.

Unutar ograničenja navedenog u potpori EZ-a PRIMATELJ podnosi Delegaciji Komisije zahtjev za sredstvima u obliku radnog programa u skladu s planom sadržanim u sporazumu o financiranju. Pismeni dokazi o isplatama izvršenim u svezi s MJEROM dostavljaju se uz zahtjev za sredstvima u slučaju kad to Komisija zatraži.

Međutim, određeni ugovori koji se odnose na MJERU mogu predvidjeti izravna plaćanja KOMISIJE izvođačima. U svakom ugovoru mora se navesti iznos i vrijeme takvih isplata kao i pismeni dokazi koje valja predložiti.

Za dio programa što ga provodi PRIMATELJ, Provedbeno tijelo podnosi tražene planske dokumente, ako ih bude, te najkasnije devet mjeseci prije isteka roka Sporazuma o financiranju, KOMISIJI na odobrenje ugovore koji se tek trebaju sklopiti za provedbu programa. Planski dokumenti, ako ih bude, trebaju sadržavati prijedloge za korištenje neto iznosa kamata prikupljenih na računima otvorenim radi provedbe programa, pod uvjetom da je čitava potpora EZ-a prethodno potrošena.

Kad je riječ o MJERAMA koje se provode na temelju pripremljenih procjena, prvi obrok isplate koji, osim ako Sporazum o financiranju ne predviđa drukčije, ne prelazi 20% iznosa procjene koju je KOMISIJA odobrila, može se isplatiti u korist PRIMATELJA kako bi se olakšalo pokretanje MJERE. Ostali obročni iznosi bit će dostupni na zahtjev PRIMATELJA, s tim da podliježu istim uvjetima navedenim u stavku 2.

Glava II.

NABAVA

Članak 4.

OPĆENITO

Postupak što ga treba provesti za sklapanje ugovora o obavljanju radova, nabavi robe i tehničkoj suradnji, propisuje se u Sporazumu o financiranju prema niže navedenim načelima.

Članak 5.

UVJETI SUDJELOVANJA

1. Osim pod uvjetima iz članka 6., KOMISIJA i PRIMATELJ poduzimaju MJERE potrebne za osiguranje ravnopravnih uvjeta za sudjelovanje u takvim ugovorima, posebice glede pravodobnog objavljivanja poziva za prikupljanje ponuda. Takva se objava mora za Zajednicu obaviti barem u glasilu Europskih zajednica *Official Journal*, a u državama korisnicama potpore EZ-a u odgovarajućem službenom glasilu.

2. Opći uvjeti ugovora sastavljaju se u skladu s modelima koji su u međunarodnoj uporabi, kao što su opća pravila i uvjeti za ugovore o nabavi robe i usluga koji se financiraju iz sredstava programa PHARE, OBNOVA i CARDS.

Članak 6.

ODSTUPANJE OD STANDARDNIH POSTUPAKA

Kada to traži hitnost situacije, ili kada je opravdano zbog prirode, manje važnosti ili posebnih značajki nekih MJERA (npr. dvostupanjski financijski poslovi, višefazni poslovi, posebni tehnički opis itd.) i povezanih ugovora, PRIMATELJ može u dogovoru s KOMISIJOM izuzetno odobriti:

- dodjeljivanje ugovora nakon ograničenog poziva za prikupljanje ponuda;
- sklapanje ugovora izravnom pogodbom;
- izvršavanje ugovora putem odjela za javne radove.

Takvo odstupanje od postupaka mora se predvidjeti Sporazumom o financiranju.

Članak 7.

DODJELA UGOVORA O OBAVLJANJU RADOVA I NABAVI ROBE

KOMISIJA i PRIMATELJ osigurat će za svaki posao izbor ekonomski najpovoljnije ponude, posebice s obzirom na kvalifikacije i jamstva ponuditelja, cijenu i kvalitetu usluga, način i uvjete izvršenja radova ili nabave robe, troškove njihova korištenja i tehničke vrijednosti.

Rezultati poziva za prikupljanje ponuda objavljuju se u glasilu Europskih zajednica *Official Journal*, a dodatno ih PRIMATELJ može objaviti u odgovarajućim nacionalnim glasilima.

Članak 8.

UGOVORI O TEHNIČKOJ SURADNJI

1. Ugovori o tehničkoj suradnji koji mogu biti u formi istraživanja, nadzora radova ili ugovora o tehničkoj pomoći, sklapaju se nakon izravnih pregovara s konzultantom ili kada je to opravdano iz tehničkih, ekonomskih ili financijskih razloga, nakon poziva za prikupljanje ponuda.

2. Ugovore sastavlja, o njima pregovara i sklapa ih bilo PRIMATELJ ili KOMISIJA kada je to predviđeno sporazumom o financiranju.

3. Kada ugovore sastavlja, o njima pregovara i sklapa ih PRIMATELJ, KOMISIJA predlaže kraći popis jednog ili više kandidata na temelju kriterija koji jamče njihove kvalifikacije, iskustvo i neovisnost, te vodeći računa o njihovoj raspoloživosti za izvršavanje

dotičnog projekta.

4. Kada je riječ o izravnoj pogodbi, a KOMISIJA predlaže nekoliko kandidata, PRIMATELJ može slobodno između predloženih kandidata odabrati kandidata s kojim namjerava sklopiti ugovor.

5. Kada je riječ o postupku podnošenja ponuda, ugovor se dodjeljuje kandidatu koji je podnio ponudu koju i PRIMATELJ i KOMISIJA smatraju ekonomski najpovoljnijom.

Glava III.

ODOBRAVANJE OLAKŠICA

Članak 9.

OPĆE POVLASTICE

Osoblju koje sudjeluje u provedbi MJERA koje financira Zajednica i članovima njihovih užih obitelji ne mogu se odobriti manje povoljne beneficije, povlastice i izuzeća od onih koja se obično daju ostalim strancima zaposlenim u državi PRIMATELJA na temelju bilo kojeg drugog dvostranog ili mnogostranog sporazuma ili aranžmana za programe ekonomske pomoći i tehničke suradnje.

Članak 10.

OLAKŠICE U SVEZI POSLOVNOG NASTANA, SMJEŠTAJA, ULASKA I BORAVKA

U slučaju sklapanja ugovora o izvođenju radova, nabavi robe ili pružanju usluga, fizičke i pravne osobe kvalificirane za sudjelovanje u postupku nadmetanja imaju pravo na privremeni smještaj i boravak tamo gdje to značaj ugovora opravdava. To se pravo stječe tek nakon što je izdan poziv za prikupljanje ponuda, a uživa ga tehničko osoblje potrebno za provođenje istraživanja koje prethodi izradi ponuda; pravo prestaje mjesec dana nakon odabira izvođača.

PRIMATELJ će osoblju koje sudjeluje u ugovorima o izvođenju radova, nabavi robe i pružanju usluga koje financira Zajednica, kao i članovima njihovih užih obitelji, dopustiti ulazak u državu PRIMATELJA, njihovo nastanjivanje u državi, rad i odlazak iz dotične države kako to priroda ugovora opravdava.

Članak 11.

UVOZ I PONOJNI IZVOZ OPREME

PRIMATELJ će dati dozvole potrebne za uvoz profesionalne opreme potrebne za provedbu MJERA, ovisno o postojećim zakonima, pravilima i propisima PRIMATELJA.

PRIMATELJ će nadalje fizičkim i pravnim osobama koje su izvršile ugovore o radovima, nabavi robe ili uslugama dati dozvole potrebne za ponovni izvoz navedene opreme.

Članak 12.

UVOZ I DEVIZNA KONTROLA

Za izvršenje MJERA PRIMATELJ se obvezuje osigurati odobrenje za uvoz i odobrenje za stjecanje deviza te primijeniti nacionalne propise o deviznoj kontroli bez diskriminacije između država članica Zajednice i država primatelja potpora na temelju propisa o programima OBNOVA i CARDS, zemalja kandidata za pristup Europskoj uniji i, u slučaju da Komisija odobri sudjelovanje u davanju ponuda i dobivanju ugovora, zemalja primatelja potpora u sklopu programa TACIS i MEDA, kao i drugih zemalja.

PRIMATELJ će osigurati dozvole potrebne za iznošenje iz zemlje sredstava primljenih u svezi s MJEROM, u skladu s važećim propisima o deviznoj kontroli u državi PRIMATELJA.

Članak 13.

POREZI I CARINE

1. Porezi, carinske i uvozne pristojbe ne financiraju se iz potpore EZ-a.

2. Uvoz u državu PRIMATELJA na temelju ugovora o nabavi robe koje su sklopila službena tijela PRIMATELJA, a financiraju se iz potpore EZ-a, dopustit će se bez carinskih pristojbi, uvoznih pristojbi, poreza ili fiskalnih troškova s jednakim učinkom.

3. PRIMATELJ će osigurati da dotični uvoz bude propušten od mjesta ulaska u zemlju radi isporuke izvođaču, kao što stoji u odredbama ugovora, i za neposredno korištenje potrebno za normalnu provedbu ugovora, bez obzira na kašnjenja ili sporove zbog rješavanja spomenutih pristojbi, poreza ili troškova.

4. Ugovori za nabavu robe ili usluga koje pružaju hrvatske ili strane tvrtke, koji se financiraju iz potpore EZ-a, u državi PRIMATELJU ne podliježu plaćanju poreza na dodanu vrijednost, biljega, pristojbi za registraciju ili fiskalnih troškova s jednakim učinkom, bilo da takve pristojbe već postoje ili ih tek treba uvesti.

5. Fizičke i pravne osobe iz država članica Europske zajednice, uključujući osoblje privremeno nastanjeno izvan svoje zemlje, koje izvršavaju ugovore o tehničkoj suradnji financirane iz potpore EZ-a, bit će oslobođene poreza na poslovanje i poreza na dohodak u državi PRIMATELJA.

6. Osobna imovina i stvari kućanstva uvezeni za osobnu uporabu fizičkih osoba (i članova njihovih užitih obitelji), osim onih angažiranih lokalno, koje su angažirane za obavljanje poslova definiranih ugovorima o tehničkoj suradnji, bit će izuzeti od carinskih pristojbi, uvoznih pristojbi, poreza i drugih fiskalnih troškova s jednakim učinkom, s tim da navedena osobna imovina i stvari kućanstva budu ili ponovno izvezeni ili otuđeni u državi u skladu s propisima koji su na snazi u državi PRIMATELJA nakon isteka ugovora.

7. Fizičke i pravne osobe koje uvoze profesionalnu opremu, kao što je predviđeno u članku 11., ako to zatraže, mogu koristiti pravo na privremeni uvoz, kao što je definirano nacionalnim zakonodavstvom PRIMATELJA s obzirom na navedenu opremu.

Glava IV.

IZVRŠAVANJE UGOVORA

Članak 14.

PODRIJETLO NABAVE

PRIMATELJ je suglasan da, osim kada KOMISIJA odobri drukčije, materijal i roba potrebna za izvršavanje ugovora mora potjecati iz Zajednice, iz država PRIMATELJA potpore na temelju uređaba programa OBNOVA i CARDS, iz zemalja kandidata za pristup Europskoj uniji ili, u slučaju da to Komisija odobri, iz zemalja primatelja potpore na temelju programa TACIS i MEDA ili iz drugih zemalja.

Članak 15.

POSTUPAK PLAĆANJA

1. Za ugovore koji se financiraju iz potpore EZ-a ponude se sastavljaju i plaćanja obavljaju ili u eurima ili, u skladu s deviznim zakonima i propisima PRIMATELJA, u valuti PRIMATELJA, ili u valuti države u kojoj ponuditelj ima registrirano mjesto poslovanja, ili u valuti države u kojoj je roba proizvedena.

2. Kada se ponude sastavljaju u eurima plaćanja koja se odnose na tu ponudu bit će, kada je to prikladno u valuti navedenoj u ugovoru na osnovi ekvivalentne vrijednosti eura na dan koji prethodi isplati.

3. PRIMATELJ i KOMISIJA poduzet će sve potrebne mjere da bi osigurali izvršenje plaćanja u najkraćem mogućem roku.

Glava V.

SURADNJA IZMEĐU KOMISIJE I PRIMATELJA

Članak 16.

KONTROLA I REVIZIJA

1. KOMISIJA, uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara (*European Anti-Fraud Office; OLAF*), ima pravo poslati svoje zastupnike ili valjano opunomoćene predstavnike za izvršenje bilo koje stručne ili financijske misije ili revizije koju smatra potrebnom radi praćenja izvršavanja određene MJERE. Međutim, KOMISIJA o takvim misijama unaprijed obavještava nadležna tijela PRIMATELJA.

PRIMATELJ će dostaviti sve informacije i dokumente koji se od njega zatraže i poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi olakšao rad osobama koje obavljaju reviziju ili kontrolu.

2. PRIMATELJ mora:

(a) voditi odgovarajuću evidenciju i račune za utvrđivanje obavljenih radova, nabavljene robe ili pruženih usluga koji se financiraju na temelju Sporazuma o financiranju u skladu s dobrim računovodstvenim postupcima;

(b) osigurati da spomenuti zastupnici ili predstavnici KOMISIJE imaju pravo pregledati svu relevantnu dokumentaciju i račune koji se odnose na stavke koje se financiraju na temelju Sporazuma o financiranju i pomognu Revizorskom sudu (*Court of Auditors*) Europskih zajednica da provede reviziju vezanu uz korištenje potpore EZ-a.

Komisija može također provesti naknadnu procjenu i završnu reviziju programa. Naknadnom procjenom ocjenjuje se postizanje ciljeva programa kao i utjecaj na razvoj i restrukturiranje dotičnog sektora.

Tijekom završne revizije obavlja se pregled lokalnih financijskih podataka vezanih uz program, kojim se dobiva nezavisno mišljenje o pouzdanosti i dosljednosti ugovora i isplata kao i njihovoj usklađenosti s odredbama Financijskog sporazuma. Revizijom se utvrđuje saldo neizvršenih i/ili nepovučениh sredstava, koja se refundiraju Komisiji.

Članak 17.

PRAĆENJE MJERA

U praćenju izvršavanja MJERA KOMISIJA može zatražiti sva objašnjenja i, ako je potrebno, može s PRIMATELJEM dogovoriti novo usmjerenje za MJERU koje se smatra primjerenijim predstojećim ciljevima.

PRIMATELJ će KOMISIJI podnositi izvješća držeći se rokova sadržanih u sporazumu o financiranju, tijekom čitavog razdoblja izvršavanja MJERE te nakon njezina završetka.

KOMISIJA će u svjetlu izvješća i, gdje je primjereno, naknadnih procjena nastaviti do službenog završetka MJERA te obavijestiti zemlju primatelja o datumu službenog završetka MJERE.

Glava VI.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

KONZULTACIJE – SPOROVI

1. Sva pitanja koja se odnose na izvršavanje ili tumačenje sporazuma o financiranju ili ovih Općih uvjeta bit će predmetom konzultacija između PRIMATELJA i KOMISIJE i mogu dovesti, ako je potrebno, do izmjena ili dopuna Sporazuma o financiranju.

2. Ako se ne izvrši obveza sadržana u Sporazumu o financiranju i ovim Općim uvjetima te ako mjere kako bi se to ispravilo nisu pravodobno poduzete, KOMISIJA može obustaviti financiranje MJERE nakon konzultacija s PRIMATELJEM.

3. PRIMATELJ se može u cjelini ili djelomično odreći izvršenja MJERE. Ugovorne stranke utvrdit će pojedinosti navedenog odricanja razmjenom pisama.

Članak 19.

OBAVIJESTI – ADRESE

Sve obavijesti i svi sporazumi između stranaka, predviđeni ovim Sporazumom, podliježu pisanoj komunikaciji koja izričito upućuje na broj i naziv MJERE. Takve obavijesti i sporazumi šalju se pismom upućenim strani ovlaštenoj za njihovo primanje i na adresu koju je dotična stranka dala. U slučaju hitnosti dopuštena je faks, telegrafska ili teleks komunikacija i smatra se valjano predanom pod uvjetom da se odmah potvrdi pismom.

Adrese su navedene u Sporazumu o financiranju.

DODATAK B

ARBITRAŽA

Svi sporovi između ugovornih stranaka proizašli iz Okvirnog sporazuma ili Sporazuma o financiranju, koji se ne uspije riješiti primjenom postupaka sadržanih u članku 18. Općih uvjeta vezanih uz Sporazum o financiranju, podnose se na arbitražu arbitražnom sudištu kako je ovdje predviđeno.

Stranke takve arbitraže su PRIMATELJ s jedne strane, i KOMISIJA, s druge strane.

Arbitražno sudište sastoji se od tri izbrana suca koji se imenuju kako slijedi:

- jednog izbranog suca imenuje PRIMATELJ;
- drugog izbranog suca imenuje KOMISIJA;
- trećeg izbranog suca (u daljnjem tekstu »sudac miritelj«, *umpire*) imenuju dogovorno obje stranke ili, ako se ne mogu dogovoriti, imenuje ga Glavni tajnik Ujedinjenih naroda.

Ako koja od stranaka ne uspije imenovati jednog izbranog suca, imenuje ga sudac miritelj.

Ako koji izbrani sudac imenovan u skladu s ovom odredbom podnese ostavku, umre ili postane nesposoban djelovati, drugi izbrani sudac bit će imenovan na isti način kao i izbrani sudac čije mjesto zauzima. Takav izbrani sudac ima sva prava i dužnosti kao i izvorno izbrani sudac.

PRILOG C – POSEBNI UVJETI

1. CILJEVI I OPIS

1.1. Opći ciljevi programa

Opći je cilj programa podrška učinkovitoj suradnji i dobrosusjedskim odnosima hrvatskih regija s graničnim područjima u susjednim državama članicama EU-a te poticanje održivog ekonomskog i socijalnog razvoja u graničnim područjima te područjima preko granica.

1.2. Posebne svrhe projekta

Svrha je ovog programa povećanje razine prekogranične suradnje između graničnih regija Hrvatske, Slovenije i Mađarske putem učinkovite zajedničke provedbe *PHARE CBC/INTERREG IIIA Programa susjedstva Slovenija-Hrvatska-Mađarska*.

Strateški ciljevi Programa susjedstva Slovenija-Hrvatska-Mađarska su sljedeći:

- A. Razvoj ekonomskih i socijalnih uvjeta za stvaranje integriranog regionalnog područja (kroz poboljšanje ekonomske strukture, prometa i infrastrukture, održivog regionalnog razvoja, smanjenje učinka okoliša, poboljšanja obrazovanja i situacije zapošljavanja, razvoj ljudskih resursa itd.)
- B. Jačanje prekograničnih odnosa među ljudima, organizacijama i institucijama u svim strukturnim područjima (kao što su ekonomska suradnja, promet, okoliš, društvena i kulturna razmjena, učvršćivanje regionalnog identiteta tog područja itd.)

1.3. Opis programa

<i>PHARE/2006/017-971: Prekogranična suradnja između Hrvatske, Slovenije i Mađarske PHARE CBC/INTERREG IIIA – Program susjedstva</i>	
<i>Trajanje</i>	<i>36 mjeseci</i>
<i>Twinning</i>	<i>ne primjenjuje se</i>
<i>PHARE proračun</i>	<i>3 milijuna eura</i>
<i>Provedbena agencija</i>	<i>SJFU</i>

Shema dodjele nepovratne pomoći za prekograničnu suradnju hrvatskih graničnih regija sa slovenskim i mađarskim graničnim područjima provest će se sukladno Priopćenju za programe susjedstva (COM(2004)393) od 1. srpnja 2003. i Smjernicama za provedbu programa susjedstva. To podrazumijeva zajedničke pozive na dostavu prijedloga kao i zajedničku pripremu projekta te jedinstveni obrazac prijave za hrvatske, slovenske i mađarske partnere. Zajednički nadzorni odbor za Program susjedstva odabrat će projekte. Nakon toga, bit će potpisani odvojeni ugovori za financiranje iz sredstava programa PHARE i Europskog fonda za regionalni razvoj. Za sredstva iz programa PHARE koja su raspoloživa za hrvatske partnere na projektu u sklopu ove sheme dodjele bespovratne pomoći, ugovore će potpisati Provedbena agencija, tj. SJFU.

Detaljan prijedlog sheme dodjele nepovratne pomoć odredit će Zajedničke upravljačke strukture Programa susjedstva. Sudjelovanje Hrvatske u shemi dodjele nepovratne pomoći bit će sljedeće:

- Prihvatljiva područja: 10 hrvatskih županija koje graniče sa Slovenijom i Mađarskom (kako je utvrđeno u Programu susjedstva)
- Minimalna i maksimalna vrijednost pojedinačnih dodjela nepovratne pomoći bit će određene u zajedničkom Pozivu na dostavu prijedloga
- Projekti moraju biti prekogranične prirode te udovoljavati jednom od prioriteta utvrđenih u *Programu susjedstva Slovenije-Mađarske-Hrvatske*, a to su:

Prioritet 1. Ekonomska i socijalna kohezija i razvoj ljudskih resursa

- Mjera 1.1 Zajednički ekonomski prostor
- Mjera 1.2 Zajednički razvoj ljudskih resursa
- Mjera 1.3 Zajednički turistički i kulturni prostor

Prioritet 2. Održivi razvoj

- Mjera 2.1 Održiva uporaba prirodnih izvora i zaštita okoliša
- Mjera 2.2 Zaštita prirode
- Mjera 2.3 Dostupnost

2. PRORAČUN

2.1. Proračunska tablica za 2006.

Br.	CILJ	Financiranje iz programa PHARE			Sufinanciranje		UKUPNO
		Jačanje institucija	Investicije	Ukupno PHARE (u milijunima €)	Drugi izvori	Nacionalna javna sredstva	
01	Shema dodjele nepovratne pomoći za Program prekogranične suradnje sa Slovenijom i Mađarskom		3	3		1	4
	UKUPNO		3	3		1	4

(Raspodjela iznosa između proračunskih linija je indikativna unutar granica određenih cl. 5. Mos o uspostavi Nacionalnog fonda)

2.2. Načelo sufinanciranja

U skladu sa Smjernicama o programu PHARE, svi investicijski projekti koje podržava PHARE moraju se sufinancirati nacionalnim javnim sredstvima.

Doprinos Zajednice može iznositi do 75% ukupno prihvatljivog javnog izdatka. Porezi nisu element koji je prihvatljiv kao sufinanciranje.

Država korisnica osigurava sufinanciranje projekata jačanja institucija tako da snosi određene troškove infrastrukture i operativne provedbene troškove, financira ljudske i ostale resurse potrebne za uspješnu i učinkovitu apsorpciju pomoći iz programa PHARE.

3. PROVEDBENE AGENCIJE

Središnja jedinica za financiranje i ugovaranja (SJFU) Ministarstva financija Republike Hrvatske bit će Provedbena agencija za PHARE prekograničnu suradnju ovog programa.

4. ORGANIZACIJA PROVEDBE

4.1. Način provedbe

Provedba programa slijedit će čl. 53. (1) b (drugu alternativu) Financijske uredbe¹. Država korisnica i nadalje će osiguravati da se u svakom trenutku poštuju uvjeti navedeni u čl. 164. (1) (a) – (e) Financijske uredbe.

Prije akreditacije provedbenih agencija predviđene čl. 12. (2) Uredbe 1266/1999², odabir projekata, provođenje natječaja i ugovaranje od strane države korisnice bit će podložno *ex-ante* odobrenju Komisije.

Provedba Programa susjedstva slijedit će Smjernice za provedbu programa susjedstva koje je izdala Komisija 11. lipnja 2004.

4.2. Opća pravila nabave

Nabava slijedi odredbe dijela br. 2, glave IV. Financijske uredbe, i trećeg poglavlja dijela br. 2, glave III. njenih provedbenih pravila³, kao i Odluku Komisije SEC (2003) 387/2⁴.

Ugovorna tijela također koriste smjernice za postupanje te standardne predloške i primjerke koji olakšavaju primjenu gornjih pravila, a nalaze se u “Praktičnom vodiču kroz postupke ugovaranja pomoći financirane iz općeg proračuna EZ-a u sklopu vanjskih akcija” (“Praktični

---

¹ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) 1605/2002 od 25. lipnja 2002.; SL L 248; 16. rujna 2002.; str. 1

² Uredba Vijeća (EZ) 1266/1999 od 21. lipnja 1999.; SL L 161; 26. lipnja 1999.; str. 68

³ Uredba Komisije (EZ; Euratom) 2342/2002 od 23. prosinca 2002.; SL L 357; 31. prosinca 2002.; str. 1, izmijenjena i dopunjena Odlukom Komisije (EZ; Euratom) br. No 1261/2005 od 20. srpnja 2005. (SL L201 od 2. kolovoza 2005., str. 3.)

⁴ Odluka Komisije SEC (2003) 387/2 o pravilima i postupcima sklapanja ugovora za nabavu usluga, robe i radova koji se financiraju iz općeg proračuna Europskih zajednica u sklopu suradnje s trećim zemljama, usvojena 25. ožujka 2003.

vodič ”), kako je objavljen na internet stranici EuropeAid-a⁵ na datum pokretanja postupka nabave ili dodjele pomoći.

4.3. Sheme dodjele nepovratne pomoći

Detalji organizacije provedbe shema dodjele nepovratne pomoći bit će određeni u relevantnim sažecima projekata u skladu sa sljedećim načelima:

Postupci i obrasci koji će se koristiti u provedbi shema i dodjeli nepovratne pomoći slijedit će pravila o nabavi za vanjske akcije. Osobito će se posvetiti dužna pažnja postupku odabira projekata. Nepovratna pomoć dodijelit će se u skladu s odredbama poglavlja 6 Praktičnog vodiča, i slijedit će načela decentraliziranog upravljanja programom PHARE. Prije akreditacije prošireno decentraliziranog sustava provedbe, tražit će se *ex-ante* odobrenje od strane Delegacije Komisije u Hrvatskoj.

DOOP nadležan za program u sklopu kojeg se financira shema dodjele nepovratne pomoći treba zadržati svoju ugovornu i financijsku odgovornost za provedbu shema. DOOP osobito treba formalno odobriti poziv na dostavu projektnih prijedloga, obrasce za prijavu, kriterije za evaluaciju, kao i postupak odabira i rezultate. DOOP također treba potpisati sporazume o dodjeli nepovratne pomoći s korisnicima, te u sklopu svoje nadležnosti i odgovornosti osigurati odgovarajuće praćenje i financijsku kontrolu. Uz ovo zadržano pravo, upravljanje može biti decentralizirano s DOOP-a na odgovarajuća tijela na sektorskoj ili regionalnoj razini.

Provedba odabranih projekata kroz izvođenje radova, nabavu roba i pružanje usluga, koje podugovaraju krajnji korisnici pojedinih shema nepovratne pomoći, podliježe pravilima o nabavi za vanjske akcije važećih tijekom provedbe. Slijedom pozitivne procjene sposobnosti provedbene agencije da operativno i financijski upravlja shemama na pravilan i učinkovit način⁶, Delegacija Komisije može odlučiti odreći se *ex-ante* odobrenja za podugovaranje koje provode krajnji korisnici pojedinih shema nepovratne pomoći. Detaljne odredbe koje uređuju ulogu Delegacije u gore spomenutoj fazi podugovaranja odredit će se, prema potrebi, izmjenom pisama između Delegacije i nacionalnih vlasti slijedom gore navedenog postupka procjene.

Sheme dodjele nepovratne pomoći neće obuhvaćati projekte za koje je doprinos iz programa PHARE niži od 50,000 eura ili viši od 2 milijuna eura. Donja granica može biti ukinuta kao posljedica gore spomenute procjene sposobnosti i pruženog uvjerenja od strane provedbene agencije o sposobnosti za pravilno financijsko upravljanje. Donja se granica ne primjenjuje u slučaju NVO-a.

Financijska izdvajanja iz programa PHARE provest će se danom potpisa sporazuma o dodjeli nepovratnih sredstava od strane nadležnog DOOP-a. Projekti trebaju biti u potpunosti provedeni prije krajnjeg roka za izvršenje ugovora iz pripadajućeg Sporazuma o financiranju.

---

⁵ trenutna adresa: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

⁶ vidi odjeljak 11 i Prilog 4 Priručnika za pripremu programa PHARE 2005

5. UPRAVLJANJE POMOĆI

5.1. Upravljanje projektom

5.1.1. Odgovornosti

Nacionalni koordinator pomoći (NKP) imat će sveukupnu odgovornost za programiranje i praćenje provedbe programa PHARE.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NDO) i NKP zajednički su odgovorni za koordinaciju između programa PHARE, programa ISPA i SAPARD, kao i strukturnih i Kohezijskog fonda.

NDO i Dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa (DOOP) osigurat će da se programi provode u skladu s postupcima navedenim u uputama Komisije. Oni će također osigurati da se svi ugovori potrebni za provedbu Sporazuma o financiranju dodjeljuju korištenjem postupaka i standardnih dokumenata za vanjske akcije, važećih u vrijeme provedbe, te da se poštuju pravila EU-a o državnim potporama.

5.1.2. Veličina projekta

Veličina projekta je 3 milijuna eura.

5.1.3. Krajnji rok za ugovaranje i izvršenje ugovora, krajnji rok za programiranje

(1) Svi ugovori moraju biti zaključeni najkasnije 30. studenog 2008. Ni u kojem slučaju razdoblje ugovaranja za projekte koji se provode u sklopu ovog programa ne može prijeći tri godine od datuma općeg izdvajanja (čl. 166. stavak 2. Financijske uredbe).

(2) Svi ugovori moraju biti izvršeni najkasnije 30. studenog 2009. Proračunska izdvajanja koja tijekom tri godine od dana pravne obveze nisu rezultirala plaćanjima bit će vraćena u proračun (članak 77. stavak 3. Financijske uredbe).

(3) Sukladno DSP-u, potpunu natječajnu dokumentaciju potrebno je predati na odobrenje Delegaciji najkasnije 6 mjeseci nakon potpisivanja Sporazuma o financiranju. U slučaju nepridržavanja roka, država korisnica obavijestit će ZOP koji može preporučiti prenamjenu sredstava sukladno članku 5. MoS o uspostavi Nacionalnog fonda.

5.1.4. Procjena učinka na okoliš i očuvanje prirode

Postupci procjene učinka na okoliš, kako su određeni PUO direktivom⁷ potpuno su primjenjivi na sve investicijske projekte u okviru programa PHARE. Ukoliko PUO direktiva još nije potpuno prenijeta, postupci trebaju biti slični onima koje propisuje gore navedena direktiva. Ukoliko projekt pripada pod prilog 1 ili prilog 2 PUO direktive, provođenje PUO postupka mora biti dokumentirano⁸.

---

⁷ izmijenjena i dopunjena DIR 85/337/EEZ; SL L 175/40; 5. srpnja 1985.

⁸ u PUO prilogu odgovarajućeg sažetka investicijskog projekta.

Ako postoji mogućnost da će projekt utjecati na mjesta od važnosti za očuvanje prirode, mora se dokumentirati odgovarajuća procjena sukladno članku 6. Habitat direktive⁹.

Sva ulaganja provode se uz poštivanje relevantnog okolišnog zakonodavstva Zajednice. Sažeci projekata sadržavat će posebne klauzule o usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a u području zaštite okoliša, sukladno vrsti aktivnosti koja se provodi u okviru svakog investicijskog projekta.

5.2. Financijsko upravljanje

5.2.1. Načela i odgovornosti

Nacionalni fond u Ministarstvu financija Hrvatske, na čelu kojeg je NDO, nadzirat će financijsko upravljanje programom i bit će odgovoran za izvještavanje Europske komisije. NDO ima sveukupnu nadležnost nad financijskim upravljanjem sredstvima iz programa PHARE, i punu odgovornost za sredstva iz programa PHARE do zatvaranja tog programa.

NDO će osigurati poštivanje pravila, propisa i postupaka izvješćivanja i financijskog upravljanja programom PHARE, te funkcioniranja sustava izvješćivanja i informiranja o projektima.

Komisija će prema NF-u vršiti plaćanja u skladu s Memorandumom o suglasnosti potpisanim između Komisije i Republike Hrvatske u svibnju 2005.

Plaćanja će se slijedom zahtjeva NDO-a vršiti na odvojeni bankovni račun, denominiran u eurima, koji će u središnjoj banci ili u banci za koju jamči vlada otvoriti i njime upravljati Nacionalni fond. Svi će bankovni računi u načelu nositi kamate.

U skladu s člancima 3. i 4. provedbenih pravila Financijske uredbe, nastale kamate vlasništvo su države korisnice. NDO međutim mora osigurati da su nastale kamate zaista u svojoj ukupnosti i zabilježene kao prihod u državnom proračunu. Nadalje, NDO će osigurati redovito izvještavanje o kamatama putem Perseus-a.

5.2.2. Plaćanja prema Nacionalnom fondu

Prvo plaćanje¹⁰ do 20% sredstava kojima se upravlja lokalno¹¹, proslijedit će se NF-u slijedom potpisivanja Sporazuma o financiranju i provedbenih sporazuma između NF-a i provedbene agencije za PHARE program prekogranične suradnje. Nadalje, NDO Komisiji mora dostaviti imenovanje DOOP-ova i opis uspostavljenog sustava, s naglaskom na protoku informacija između NF-a i PA-e za PHARE program prekogranične suradnje, te načinu na koji će se između njih vršiti funkcija plaćanja.

Izvršit će se dva daljnja plaćanja¹² do 30% sredstava kojima se upravlja lokalno¹³. Drugo plaćanje nastupit će kada PA za PHARE program prekogranične suradnje isplati 5% ukupno

⁹ u prilogu o očuvanju prirode odgovarajućeg sažetka investicijskog projekta

¹⁰ koje predstavlja pred-financiranje kako je određeno čl. 105. (1) Provedbenih pravila Financijske uredbe

¹¹ isključujući iznos predviđen za programe Zajednice

¹² koja predstavljaju plaćanja tijekom provedbe ili obnavljanje pred-financiranja kako je određeno čl. 105. (1) Provedbenih pravila Financijske uredbe

raspoloživog proračuna¹⁴. Treće plaćanje može se zatražiti kada je isplaćeno 35% ukupno raspoloživog proračuna¹⁵.

Završno četvrto plaćanje izvršit će se kada je isplaćeno 70 % ukupno raspoloživog proračuna¹⁶ i kada su potpisani svi ugovori.

NDO iznimno može zatražiti više od dogovorenog postotka kada je projekcijama novčanog optjecaja moguće pokazati da će zahtjevi za novčanim optjecajem u nadolazećem razdoblju prelaziti taj postotak. U slučajevima kada sredstva deponirana na računima NF-a i PA-a za PHARE program prekogranične suradnje zbirno prelaze 15% ukupnog proračuna koji se koristi za program, Komisija iznimno može odobriti plaćanje, ukoliko NDO dostavi propisno potkrepljujuće dokaze da se ugovorne obveze ne mogu izvršiti s raspoloživim sredstvima.

5.2.3. Plaćanja Nacionalnog fonda prema Provedbenoj agenciji

Nacionalni fond vršit će plaćanja prema PA-u za PHARE program prekogranične suradnje u skladu s provedbenim sporazumima potpisanim između NF-a i PA-a za PHARE program prekogranične suradnje. Bankovni računi za potprograme otvaraju se na ime relevantne Provedbene agencije za PHARE program prekogranične suradnje zadužene za financijsko upravljanje potprogramom u skladu s čl. 13. MoS o uspostavi Nacionalnog fonda.

Ukoliko se provedba odvija u decentraliziranom sustavu, Europska komisija mora unaprijed potvrditi svaki pojedinačni provedbeni sporazum. U slučajevima kada je NF i sam tijelo koje vrši isplatu za PA za program prekogranične suradnje u okviru PHARE-a, neće biti drugih plaćanja NF-a prema PA za PHARE program prekogranične suradnje. Na čelu svake PA za PHARE program prekogranične suradnje mora biti Dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa (DOOP) kojeg je imenovao NDO nakon konzultacija s NKP-om. DOOP će biti odgovoran za sve aktivnosti koje provodi PA za PHARE program prekogranične suradnje.

5.2.4. Plaćanja u slučaju ugovornih klauzula o pravu zadržavanja

Pri ugovorima s klauzulama o pravu zadržavanja (npr. za sredstva koja se zadržavaju tijekom razdoblja jamstva), provedbena agencija preuzima punu odgovornost za upravljanje sredstvima do dospijea završne naplate te osigurava da će se navedena sredstva koristiti samo za plaćanja vezana uz klauzule o pravu zadržavanja.

PA za PHARE program prekogranične suradnje nadalje preuzima punu odgovornost prema izvođačima za ispunjavanje obveza vezanih uz klauzule o pravu zadržavanja. Sredstva koja nakon podmirenja završnih plaćanja nisu isplaćena izvođačima vraćaju se Komisiji.

5.2.5. Sređivanje izdataka i obračun

Najkasnije šesnaest mjeseci nakon izvršenja ugovora, NF će podnijeti završnu izjavu o izdacima koja pokriva podršku iz programa PHARE i sufinanciranje, te potvrdu o pravilnosti,

---

¹³ isključujući iznos za programe Zajednice

¹⁴ isključujući iznos za programe Zajednice

¹⁵ isključujući iznos za programe Zajednice

¹⁶ isključujući iznos za programe Zajednice

točnosti i istinitosti prosljeđenih računa. Zadnji potvrđeni izdaci u tom trenutku trebaju biti jednaki prvobitnoj vrijednosti ugovora umanjenoj za sve popuste ili uštede dogovorene s izvođačima tijekom provedbe. Taj iznos treba biti jednak plaćanjima uvećanim za sve preostale iznose koji su naplativi temeljem ugovornog prava zadržavanja.

Ukoliko su plaćanja primljena od Komisije veća od završnih potvrđenih izdataka, NF Komisiji vraća višak u trenutku dostavljanja završne izjave. Ukoliko postoje bilo kakva preostala plaćanja (uz iznimku sredstava koja su ugovorno zadržana), NF treba dostaviti objašnjenje i predvidjeti kada će plaćanje biti izvršeno. NF na kvartalnoj osnovi izvješćuje o napretku vezanom uz ugovorno zadržana sredstava i preostalim plaćanjima. Ukoliko sredstva nisu plaćena izvođaču, vraćaju se Komisiji.

Nakon ocjene završne izjave, Komisija će iskazati svoj stav o svim izdacima koji će se izuzeti iz financiranja sredstvima Komisije, ako smatra da izdatak nije bio učinjen u skladu s pravilima Zajednice.

O rezultatima Komisijinih provjera i zaključcima o izuzimanju izdataka iz financiranja u pismenom se obliku obavješćuje Nacionalni fond, koji u roku u mjesec dana mora poslati svoj pismeni odgovor.

Ukoliko se ne postigne dogovor u roku od mjesec dana od primitka pisanog odgovora Nacionalnog fonda, Komisija odlučuje i utvrđuje iznose koji se izuzimaju, posebno uzevši u obzir stupanj utvrđenog nepoštivanja pravila, prirodu i ozbiljnost prekršaja kao i financijski gubitak koji je Zajednica pretrpjela.

Slijedom odluke o iznosima koji će se izuzeti, svi neprihvatljivi izdaci bit će vraćeni, ne dovodeći u pitanje niže propisano postupanje s nepravilnostima i kasnije financijske ispravke.

Sredstva će biti vraćena neposrednom naplatom od NF-a ili naknadom u skladu s pravilima Zajednice.

6. PRAĆENJE PROVEDBE I OCJENA

Praćenje financiranja programa susjedstva provodit će na razini projekta Ugovorna tijela država koje u njemu sudjeluju.

Na nacionalnoj razini (Hrvatska), provedu projekta pratit će Zajednički odbor za praćenje(ZOP). On obuhvaća NKP, NDO i službe Komisije. ZOP će se sastajati najmanje jednom godišnje kako bi analizirao sve programe koje financira PHARE te njihov napredak u smislu ispunjavanja ciljeva navedenih u Sporazumima o financiranju i Pretpristupnom partnerstvu. ZOP može preporučiti izmjenu prioriteta i/ili prenamjenu sredstava iz Programa PHARE. Nadalje ZOP će jednom godišnje analizirati napredak svih pretpristupnih programa pomoći EU-a (PHARE, ISPA, SAPARD).

Pri programu PHARE, ZOP-u će pomoći sektorski pododbori za praćenje (SPP-ovi), koji će obuhvaćati NKP, DOOP svake provedbene agencije (i SJFU-a gdje je to primjereno) i službe Komisije. SPP će detaljno analizirati napredak svakog programa, koje je ZOP grupirao u prikladne sektore za praćenje, uključujući njegove komponente i ugovore. Jedan ZPP će nadzirati svaki od sektora na temelju redovnih izvješća o praćenju projekata koje pripremaju provedbene agencije, te ocjena koje su tijekom provedbe poduzeli nezavisni ocjenjivači. SPP će predložiti preporuke o aspektima upravljanja i oblikovanja projekata, te osigurati da su one

provedene. SPP će izvješćivati ZOP kojem će dostaviti sveukupna detaljna mišljenja o svim programima financiranim iz PHARE-a u njegovom sektoru.

Službe Komisije osiguravaju da određeni program podliježe ocjenama tijekom provedbe (centraliziranim ili decentraliziranim) i/ili *ex post* ocjenama.

7. REVIZIJA, FINANCIJSKA KONTROLA, MJERE ZA SUZBIJANJE PRIJEVARA, PREVENTIVNE I KOREKTIVNE AKTIVNOSTI

7.1. Nadzor i financijska kontrola koju vrše Komisija i Europski revizorski sud

Svi sporazumi o financiranju kao i iz njih proizašli ugovori podliježu nadzoru i financijskoj kontroli Komisije (uključujući Europski ured za suzbijanje prijevara) i revizijama Europskog revizorskog suda. Sve dok prošireni decentralizirani sustav provedbe još nije primjenjiv na provedbene agencije države korisnice, to se odnosi na mjere kao što su *ex-ante* provjera natječajnih i ugovornih postupaka koje provodi Delegacija u državi korisnici.

S ciljem osiguranja učinkovite zaštite financijskih interesa Zajednice, Komisija (uključujući Europski ured za suzbijanje prijevara) mogu provoditi provjere i inspekcije na licu mjesta sukladno postupcima predviđenim u Uredbi Vijeća (EZ, Euratom) 2185/96¹⁷.

Gore opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve izvođače i podizvođače koji su primili sredstva Zajednice.

Ne dovodeći u pitanje odgovornosti Komisije i Europskog revizorskog suda¹⁸, Komisija po vlastitom nahođenju ili vanjski revizor s kojim je Komisija sklopila ugovor mogu, provjeriti račune i aktivnosti Nacionalnog fonda i, po potrebi, SJFU-a i svih relevantnih Provedbenih agencija.

7.2. Obveze države korisnice

7.2.1. Revizija i financijska kontrola

S ciljem osiguranja dobrog financijskog upravljanja sredstvima iz programa PHARE, država korisnica mora imati uspostavljen sustav upravljanja i kontrole pomoći sukladno važećim opće prihvaćenim načelima i normama. Taj sustav treba ispunjavati zahtjeve utvrđene člankom 164. Financijske uredbe, a osobito na primjereni način osigurati ispravnost, redovitost i prihvatljivost zahtjeva za pomoć Zajednice.

Sustavi upravljanja i kontrole države korisnice osiguravaju zadovoljavajući tijek revizije, kako je utvrđeno u članku 7. stavku 2. Uredbe Komisije 438/2001¹⁹.

---

¹⁷ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) 2185/96 od 11. studenog 1996., SL L 292; 15. studenog 1996.; str. 2.

¹⁸ utvrđene u Općim uvjetima koji se odnose na Memorandum o financiranju priložen Okvirnom sporazumu

¹⁹ Uredba Komisije (EZ, Euratom) 438/2001 od 2. ožujka 2001., SL L 63; 3. ožujka 2001., str. 21.

Nacionalno tijelo nadležno za financijsku kontrolu provodi odgovarajuće financijske kontrole svih dionika uključenih u provedbu programa.

Svake godine Komisiji se dostavlja plan revizija i sažetak nalaza te glavne preporuke provedenih revizija kao i prikaz radnji učinjenih nakon prošlih preporuka revizije. Revizorska izvješća na raspolaganju su Komisiji.

7.2.2. Preventivne mjere

Država korisnica poduzima sve odgovarajuće mjere za sprječavanje i suzbijanje aktivne i pasivne korupcije²⁰ u bilo kojoj fazi postupka nabave ili dodjele pomoći, kao i tijekom provedbe odgovarajućih ugovora.

Vlasti države korisnice, uključujući osoblje odgovorno za provedbu programa, također poduzimaju sve potrebne mjere predostrožnosti s ciljem izbjegavanja svakog rizika sukoba interesa, i odmah obavješćuju Komisiju o svakom takvom sukobu interesa ili situaciji koja bi mogla dovesti do takvog sukoba.

7.2.3. Mjere za suzbijanje prijevара i korektivne radnje

Države korisnice prve su odgovorne osigurati provođenje istrage i zadovoljavajuće postupanje sa slučajevima za koje postoji sumnja, ili stvarnim slučajevima prijevара i nepravilnosti nakon provedenih nacionalnih ili kontrola Zajednice.

Nacionalne vlasti osiguravanju funkcioniranje mehanizama kontrole i izvješćivanja koji su istovjetni onima predviđenim u Uredbi Komisije 1681/94²¹.

Posebno, službe Komisije bez odgode se izvješćuje o svim slučajevima za koje postoji sumnja, ili se radi o stvarnim slučajevima prijevара²² i nepravilnosti²³ kao i o mjerama koje je

---

²⁰ Aktivna korupcija definira se kao nečija namjerna radnja kojom se službeniku, za njega ili za treću stranu, obećava ili daje, neposredno ili putem posrednika, prednost bilo koje vrste kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom obvezom, ili obavljao svoju funkciju protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.

Pasivna korupcija definira se kao namjerna radnja službenika koji neposredno, ili putem posrednika, traži ili prima bilo kakvu vrstu prednosti, za sebe ili treću stranu, ili prihvaća obećanje takve prednosti, kako bi djelovao ili se suzdržao od djelovanja u skladu sa svojom dužnošću, ili obavljao svoju funkciju protivno službenim dužnostima na način koji šteti, ili će vjerojatno štetiti, financijskim interesima Europskih zajednica.

²¹ Uredba Komisije (EZ) 1681/94 od 11. srpnja 1994; 12. srpnja 1994; str. 43.

²² Prijevара označava bilo kakvu namjernu radnju ili propust vezan uz: korištenje ili predstavljanje krivih, netočnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, koje kao učinak ima krivo doznačavanje ili zadržavanje sredstava iz opće proračuna Europskih zajednica ili proračuna kojima upravljaju Europske zajednice ili netko u njihovo ime; prikrivanje informacija čime se krši određena obveza s istim učinkom; pogrešna primjena takvih sredstava u svrhe različite od onih za koje su prvobitno dodijeljena.

²³ Nepravilnost označava bilo kakvo kršenje odredbe nacionalnog ili zakonodavstva Zajednice, ovog Memoranduma o financiranju ili ugovora koji iz njega slijede, koje proizlazi iz radnje ili propusta gospodarskog subjekta, a koje ima, ili može imati, učinak da utječe na opći proračun Zajednica ili proračune kojima one upravljaju, kroz neopravdanu troškovnu stavku. Pojam "zakonodavstvo Zajednice" se u ovom kontekstu definira kao cjelovitost pravila Zajednice primjenjivih na stranke Memoranduma o financiranju (npr. Europski sporazumi, okvirni sporazumi, MoS o uspostavi Nacionalnog fonda, itd.)

s tim u svezi poduzelo nacionalno tijelo. Ukoliko ne postoje slučajevi prijave ili nepravilnosti, za koje postoji sumnja, ili se radi o stvarnim slučajevima, za koje je potrebno dostaviti izvješće, država korisnica o toj činjenici izvješćuje Komisiju u roku od dva mjeseca nakon završetka svakog kvartala.

U slučaju nepravilnosti ili prijave, država korisnica provodi sve potrebne financijske korekcije u svezi s pojedinom nepravilnošću. Korekcije koje vrši država korisnica podrazumijevaju otkazivanje cjelokupnog ili dijela doprinosa Zajednice. Tako oslobođena sredstva Nacionalni fond može ponovno upotrijebiti u svrhe programa sukladno članku 5. Memoranduma o suglasnosti o uspostavi Nacionalnog fonda.

7.3. Povrat sredstava u slučaju nepravilnosti ili prijave

Bilo kakva dokazana nepravilnost²⁴ ili prijevara²⁵ otkrivena u bilo kojem trenutku tijekom provedbe programa ili nakon revizije, dovest će do povrata sredstava Komisiji.

Ako nakon završetka potrebnih provjera Komisija zaključi da:

- a) država korisnica nije ispunila obveze za suzbijanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti ili
- b) provedba projekta ne opravdava ili dio ili u cjelokupnu alociranu pomoći ili
- c) postoje ozbiljni nedostaci u sustavima upravljanja i kontrole koji bi mogli dovesti do nepravilnosti,

Komisija može ukinuti daljnje financiranje tog određenog programa, i, navodeći razloge, zatražiti da država korisnica dostavi komentare, po potrebi, izvrši sve korekcije u određenom vremenskom roku.

Ako se ne postigne dogovor do kraja razdoblja koje je odredila Komisija i ako se ne izvrše zatražene korekcije, Komisija može, uzevši u obzir sve komentare koje je navela država korisnica –u roku od tri mjeseca odlučiti:

- a) smanjiti ili ukinuti sva plaćanja za taj određeni program, ili
- b) izvršiti zatražene financijske korekcije otkazivanjem cjelovite ili dijela odobrene pomoći dodijeljene tom određenom programu.

Komisija, prilikom odlučivanja o iznosu korekcije, uzima u obzir načelo proporcionalnosti, vrstu nepravilnosti i opseg financijskih implikacija nedostatka utvrđenih u sustavima upravljanja i kontrole države korisnice.

U nedostatku odluke da se učini ili a) ili b), daljnje financiranje programa se odmah nastavlja.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje osigurat će povrat svih neuporabljenih sredstava ili svakog krivo plaćenog iznosa u roku od šezdeset kalendarskih dana od dana obavijesti. Ako NDO ne plati iznos koji duguje Zajednici, država korisnica vrši povrat tog iznosa Komisiji.

---

²⁴ pogledajte gore navedenu definiciju

²⁵ pogledajte gore navedenu definiciju

Kamate za zakašnjela plaćanja terete neplaćen iznos primjenom pravila utvrđenih u Financijskoj uredbi.

8. PREGLEDNOST I PROMIDŽBA

Nadležan DOOP bit će odgovoran osigurati poduzimanje potrebnih mjera kojima se osigurava primjerena preglednost i promidžba svih aktivnosti koje se financiraju iz programa. To će se učiniti u uskoj suradnji s Komisijom. Daljnje pojedinosti navedene su u Prilogu o preglednosti i promidžbi.

9. POSEBNI UVJETI

U slučaju neizvršavanja dogovorenih obveza iz razloga koji su u okviru kontrole Vlade Republike Hrvatske, Komisija može, po vlastitom nahodjenju, revidirati program s ciljem, ukidanja cijelog ili dijela programa i/ili prenamijeniti neuporabljena sredstva u druge svrhe sukladne ciljevima programa PHARE.

DODATAK O
INFORMIRANJU I PROMIDŽBI PHARE PROGRAMA EUROPSKIH
ZAJEDNICA

1. Cilj i područje primjene

Informativne i promotivne mjere koje se odnose na pomoć iz Phare programa Europske zajednice imaju za cilj podizanje javne svijesti o aktivnostima EU-a i transparentnosti istih te stvaranje dosljedne slike o dotičnim mjerama u svim državama kandidatima. Informiranje i promidžba odnosit će se na mjere za koje se primaju sredstva iz Phare programa.

2. Opća načela

Odgovarajući Dužnosnik ovlašten za ovjeravanje programa koji je nadležan za provedbu financijskih memoranduma i drugih oblika pomoći, bit će odgovoran za promidžbu na terenu. Promidžba će se obavljati u suradnji s Delegacijom EK-a koja će biti obaviještena o mjerama poduzetima u tu svrhu.

Nadležna nacionalna i regionalna tijela poduzet će odgovarajuće administrativne korake kako bi osigurali učinkovitu primjenu tih mjera te surađivali s Delegacijom EK-a na terenu.

Informativne i promotivne mjere o kojima je dalje u tekstu riječ temelje se na odredbama uredbi i odluka koje se primjenjuju na strukturne fondove. To su:

- čl. 32. Uredbe (EEZ) br. 4253/88, izmijenjene i dopunjene Uredbom (EEZ) br. 2082/93, Službeni list Europskih zajednica br. L193/20 od 31. srpnja 1993.
- Odluke Komisije od 31. svibnja 1994., Službeni list Europskih zajednica br. L 152/39 od 18. lipnja 1994.

Informativne i promotivne mjere moraju biti u skladu s odredbama spomenutih uredbi i odluka. Priručnik o usklađivanju s tim odredbama dostupan je nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima vlasti pri Delegaciji Europske komisije u zemlji o kojoj je riječ.

3. Informiranje o Phare programima i njihova promidžba

Informiranje i promidžba bit će predmetom cjelovitog niza mjera koje će definirati nadležna nacionalna, regionalna i lokalna tijela vlasti, u suradnji s delegacijama Europske komisije tijekom trajanja financijskog memoranduma i odnosit će se na programe i druge oblike pomoći.

Troškovi informiranja i promidžbe povezani s individualnim projektima podmirit će se iz proračuna predviđenog za te projekte.

Kod provedbe Phare programa primjenjuju se mjere utvrđene pod (a) i (b) u daljnjem tekstu:

(a) Nadležna tijela države kandidata objavljuje sadržaj programa i drugih oblika pomoći u najprikladnijem obliku. Oni su dužni osigurati odgovarajuće raspačavanje tih dokumenata i dati ih na uvid zainteresiranim strankama te osigurati dosljednu prezentaciju informativnih i promotivnih materijala na čitavom teritoriju države kandidata.

(b) Informativne i promotivne mjere na terenu uključuju sljedeće:

(i) u slučaju infrastrukturnih ulaganja s troškovima iznad 1 milijun eura :

- postavljanje obavijesnih ploča (panoa) na terenu u skladu s odredbama spomenute uredbe i odluke iz stavka 2. i tehničkim specifikacijama iz priručnika koji će osigurati Delegacija Europske komisije u zemlji o kojoj je riječ.
- stalne spomen-ploče za infrastrukturu dostupne javnosti koje se postavljaju u skladu s odredbama uredbe i odluke spomenute u stavku 2. i tehničkim specifikacijama iz priručnika koji će osigurati Delegacija Europske komisije u odnosnoj zemlji.

(ii) u slučaju proizvodnih ulaganja, mjere za razvoj lokalnih potencijala te sve druge mjere za koje se prima financijska pomoć iz Phare programa:

- mjere za podizanje svijesti potencijalnih korisnika i javnosti općenito o pomoći Phare programa, u skladu s odredbama navedenim gore u stavku 3. točki (b)(i).
- mjere usmjerene na podnositelje molbe za javnu pomoć djelomično financiranu kroz Phare program, tj. da podnositelji molba u formularu koji popunjavaju navedu da dio pomoći dolazi iz EU-a, posebice iz Phare programa u skladu s gore navedenim odredbama.

4. Vidljivost (javnost) pomoći EU-a u poslovnim krugovima, među potencijalnim korisnicima i u široj javnosti

4.1 Poslovni krugovi

Poslovni se krugovi moraju što je moguće više uključiti u pomoć koja se na njih izravno odnosi.

Tijela zadužena za provedbu pomoći moraju osigurati odgovarajuće kanale za širenje informacija potencijalnim korisnicima, osobito malim i srednjim poduzećima (SME). Ti kanali trebaju uključiti podatke o administrativnim postupcima kojih se valja pridržavati.

4.2 Ostali potencijalni korisnici

Tijela zadužena za provedbu pomoći moraju osigurati odgovarajuće kanale za širenje informacija svim osobama koje imaju koristi, ili bi mogle imati koristi, od mjera koje se odnose na izobrazbu, zapošljavanje ili razvoj ljudskih potencijala. U tu svrhu moraju osigurati suradnju tijela za strukovnu izobrazbu uključenih u sektor zapošljavanja, poslovnog svijeta, skupine poslovnih subjekata, središta za izobrazbu i nevladinih organizacija.

Obrasci

U obrascima koje objavljuju nacionalna, regionalna ili lokalna tijela koji se odnose na objavljivanje pomoći, natjecanje za pomoć i dodjeljivanje pomoći namijenjene krajnjim korisnicima ili bilo kojoj drugoj osobi koja ispunjava uvjete za tu pomoć, mora se navesti da EU, a osobito Phare program, daje financijsku potporu. U obavijesti o pomoći koja se šalje korisnicima navodi se iznos ili postotak pomoći financiran iz Phare programa. Ako na tim dokumentima stoji nacionalni ili regionalni amblem (grb), na njima mora stajati i logo EU-a iste veličine.

4.3 Široka javnost

Mediji

Nadležna tijela će na najprimjereniji način obavijestiti medije o aktivnostima koje sufinancira EU, a osobito Phare. To će sudjelovanje biti objektivno prikazano u takvim obavijestima.

S tim će se ciljem posebice regionalne medije (tisak, radio, televiziju) informirati o početku aktivnosti i njihovim najvažnijim provedbenim fazama. Mora se osigurati odgovarajuća suradnja s Delegacijom Europske komisije u državi kandidatu.

Načela utvrđena u dvama prethodnim stavcima primjenjuju se na oglašavanje, npr. priopćenja za tisak ili javna priopćenja (communiqués).

Obavijesni skupovi

Organizatori obavijesnih skupova, npr. konferencija, seminara, sajмова i izložaba povezanih s provedbom aktivnosti djelomično financiranih iz Phare programa moraju jasno istaknuti sudjelovanje EU-a. To može biti prilika da se istaknu europske zastave u prostorijama u kojima se održavaju sastanci te, ovisno o okolnostima, logo EU-a na dokumentima. Delegacija Europske komisije u državi kandidatu će, prema potrebi, pomagati u pripremi i provedbi takvih skupova.

Informativni materijali

Publikacije (npr. brošure i prospekti (letci)) o programima ili sličnim mjerama koje se financiraju u cijelosti ili djelomično iz Phare programa trebaju na naslovnici sadržavati jasne podatke o sudjelovanju EU-a te logo EU-a kad se upotrebljava nacionalni ili regionalni amblem.

Ako publikacije sadrže predgovor, trebaju ga potpisati osoba odgovorna za Program u državi kandidatu, a za Komisiju izaslanik Komisije kako bi se osiguralo isticanje sudjelovanja EU-a.

Takve publikacije upućivat će na nacionalna i regionalna tijela odgovorna za informiranje zainteresiranih stranaka.

Spomenuta načela odnose se i na audio-vizualni materijal.

5. Posebna rješenja koja se odnose na obavijesne ploče, spomen-ploče i postere

Kako bi se osigurala vidljivost (javnost) mjera djelomično financiranih iz Phare programa, države kandidati moraju osigurati da se poštuju sljedeće informativne i promotivne mjere:

Obavijesne ploče

Obavijesne ploče s obavijestima o sudjelovanju EU-a u financiranju investicija treba postaviti na lokacijama svih projekata u kojima iznos sudjelovanja EU-a iznosi 1 milijun eura ili više. Čak i u slučaju kad nadležna nacionalna ili regionalna tijela ne postave obavijesnu ploču kojom se objavljuje njihovo sudjelovanje u financiranju, pomoć EU-a se ipak mora objaviti na posebnoj obavijesnoj ploči. Obavijesna ploča mora biti veličine primjerene veličini posla (uzimajući u obzir iznos sufinanciranje od strane EU-a) i pripremljena u skladu s naputcima koji se nalaze u gore spomenutom tehničkom priručniku koji se može nabaviti pri Delegaciji Europske komisije.

Obavijesne se ploče smiju ukloniti najranije šest mjeseci nakon završetka radova te zamijeniti, kad je to potrebno, spomen-pločom u skladu sa specifikacijama navedenim u naprijed spomenutom tehničkom priručniku.

Spomen-ploče

Trajne spomen-ploče postavljaju se na lokacijama pristupačnim širokoj javnosti (kongresnim centrima, zračnim lukama, željezničkim postajama itd.). Na tim se pločama uz logo EU-a mora navesti podatak o djelomičnom financiranju od strane EU-a te spomenuti Phare program.

Ako nacionalno, regionalno ili lokalno tijelo ili koji drugi krajnji korisnik odluči postaviti obavijesnu ploču ili spomen-ploču, istaknuti poster ili poduzeti koji drugi korak kako bi se podastri podaci o projektu čiji su troškovi manji od 1 milijun eura, na njemu se mora naznačiti i sudjelovanje EU-a.

6. Završne odredbe

Nacionalna, regionalna ili lokalna tijela o kojima je riječ mogu u svakom slučaju provesti dodatne mjere ako to smatraju potrebnim. Moraju se pritom savjetovati s Delegacijom Europske komisije i obavijestiti ju o inicijativama koje poduzimaju kako bi Delegacija na odgovarajući način mogla sudjelovati u njihovoj realizaciji.

Kako bi olakšala provedbu tih odredaba, Komisija preko Delegacije, osigurava tehničku pomoć ma terenu, u vidu uputa o oblikovanju projekta, kad je to potrebno. Priručnik će se pripremiti na odgovarajućem nacionalnom jeziku, sadržavat će detaljne smjernice za projekt u elektroničkom obliku i biti dostupan na zahtjev.